

RUSI PREKO DONAVE

Rdeča armada je v soboto vdarila iz Rumunske čez Donavo v Jugoslavijo ter je na 60 milj dolgo fronti prodrla v deželo šest milj.

Rusi so prekorčili Donavo nad in pod Železnimi vrati med Orsovo in Negotinom, ki je od rumunske meje oddaljen šest milj. Pri tem so osvobodili 20 mest, trgov in vasi. Rusi so oddaljeni še 94 milj od Beograda, z druge strani pa se jugoslovanski prestolici bliža osvobodilna armada marala Tita, radio Svobodna Jugoslavija pa naznanja, da je Titova armada že dospela do predmestja Beograda.

Moskva je naznanila, da je rdeča armada prekorčila Donavo že pred nekaj dnevi na kraju, kjer se stekajo meje med Jugoslavijo, Rumunsko in Bolgarsko. Berlin je že v četrtek naznanil, da so Rusi z močno armado prekorčili Donavo v Jugoslavijo, to je bilo istega dne, ko je narodni osvobodilni odbor maršala Tita dovolil rdeči armadi, da stopi na jugoslovanska tla.

Ker so Rusi pri Turn Severinu šli čez Donavo, so zavzeli Tekijo ter več drugih krajev ob višjastih Donave do Negotina, ki je 33 milj južno od Orsove.

Rdeča armada, ki je prekorčila Donavo med Kladovom in Palankom pri Železnih vratih, je odrezala nemško posadko v Sipi, kjer je varovala sotesko Železnih vrat.

Rusi so onstran Donave postavili dvoje oporišč, eno med Orsovo in Brzo Palanko, drugo pa nekoliko nižje proti jugu v bližini Negotina.

V Jugoslavijo je vdrla druga ukrajinska armada maršala Rodiona J. Malinovskega, ki je prisilila Rumunsko, da je izšla iz vojne in se pridružila zaveznikom in je tudi vdarila na Madžarsko. Tretja ukrajinska armada maršala Fedorja I. Tolbuhina pa se je raztegnila ob jugoslovansko-bolgarski meji in je vdrla že tudi na Grško.

Železnice in ceste, ki peljejo skozi Jugoslavijo proti severu, so zavezniški bombardniki iz italijanskih letališč in sabotažniki tako razbili, da je za Nemce skoro nemogoče rešiti svoje armade iz Grške in Jugoslavije.

Po zadnjih poročilih iz Londona so Rusi od Donave ob bolgarski meji napredovali 21 milj in so od Niša oddaljeni 49 milj ter skušajo Nemcem na Balkanu odrezati pot za umik.

Ko je silna armada infanterije, težke artilerije in tankov pričela prihajati čez Donavo iz Rumunske, se je obrnila proti Nišu, da preseka Atene-Beograd železnico, nakar bo odrezanih 100.000 nemških vojakov v južni Jugoslaviji, Albaniji, Grški in na Egejskih otokih.

Za deportacijo evropskih beguncev

Organizacija znana pod imenom "Ameriška Legija", oziroma organizacija bivših vojakov, ki so bili v prvi svetovni vojni, je nedavno sprejela resolucijo, katere predlaga, da se vse vojne begunce, oziroma ljudi, kateri so pribežali v Združene države iz raznih krajev Evrope, takoj po vojni deportira v njihovo domovino. Organizacija tudi zahteva, da se takoj po vojni pošlje v njihovo domovino vse inozemske delavce, katere so začasno vladne oblasti dobavile iz raznih republik južne Amerike, da tako nadomestijo delavce, ki so morali iti kot vojniki v vojno.

Ameriška Legija nadalje tudi zahteva v svoji resoluciji, da se priseljevanje v Združene države po vojni takoj ustavi in da se doseljeniški zakon spremeni tako, da bodo doseljevanje popolnoma zabranjeno za toliko časa, dokler se pri nas število brezposelnih delavcev v vojnem času ne pomajša tako, da znaša to število manj nego milijon oseb in dokler vsi veterani ne dobijo dela.

KUPITE EN "EXTRA" BOND PANES

Italijanski partizani na delu
Iz partizanskega glavnega stana v severni Italiji prihaja poročilo, da je švicarska vlada priznala začasno partizansko vlado v dolini Ossole, južno od Švice.
Poročilo dalje naznanja, da je Garibaldijska brigada v bitki blizu Asiaga odločno porazila Nemce, ki so imeli 423 mrtvih in ranjenih. Partizani so dobili tudi mnogo orožja. Blizu Narda so partizani postavili nemški vlak ter vjeli 30 Nemcev in fašistov. Partizani so presakali cesto blizu Collage v provinci Reggio Emilia ter so zajeli motorna vozila polna orožja in municije. Vedno več kmetov in delavcev prihaja v gore severno od Milana ter se pridružujejo partizanom. Nemci v Milanu so v takem strahu pred partizani, da so po vseh hotelih in bankah postavili strojnice.
Železniški promet okoli Turina je popolnoma vstavljen, odkar se je pričela stavka 10. septembra in v Turinu samem vlada velika zneznajava.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki, — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim domovini.

PARTIZANI PRED BEOGRADOM

Sinoči je radio postaja Svobodna Jugoslavija naznanila, da je armada maršala Tita ki se bori proti Nemcem, proti hrvaškim ustanem in četnikom generala Draže Mihajloviča, v bližini Beograda.

Poročilo pravi, da je bil general Mihajlovič med četniki, ki so bili v dvodnevni bitki pri Loznici, 55 milj jugozapadno od Beograda, premagani. Dalje pravi poročilo, da so partizani zavzeli Loznico in pobili 700 sovražnikov. Partizani so tudi vkorakali v Koceljevo ob reki Tami, 40 milj jugo-zapadno od prestolice. "Mnogi sovražni oddelki so pobegnili in niso počakali naših oddelkov," pravi poročilo. Poznejša radijska oddaja naznanja, da tovarniški delavci izvršujejo partizansko delo v Beogradu.

Nemško poročilo pravi, da so nemške čete, ki se bore ob strani Hrvatov, zopet zavzele Banjo Luko, 95 milj jugovzhodno od Zagreba in 160 milj zapadno od Beograda in so se zopet združile s posadko, ki je bila tam odrezana več dni.

Titova fronta v prodiranju proti Beogradu se razteza 63 milj proti jugu do Gornjega Milanovca, kjer je bilo 110 Nemcev ubitih, 306 pa ujetih od močnega oddelka, ki je prodiral proti severu. Nižje proti jugu — pravi Titovo poročilo — so Nemci, četniki in ustaši izgubili 170 mož, ki so bili zasačeni, ko so se skušali prebiti iz pasti v dolini Rasine.

V vzhodni Bosni so partizani zavzeli Seberin in Topare in uničili 150 sovražnih vojakov. Boji se nadaljujejo za železnico med Sialkom in Navsko; ob severni dalmatinski obali je bil zavzet Jablanac, ki je pristanišče ob morskem ožini, ki pelje v Reko.

V Sloveniji so partizanski oddelki razstrelili litijski most, ki je največji most ob železnici med Ljubljano in Zidanim mostom. Na mostu je bilo ujetih 50 Nemcev, v bitki okoli mosta pa jih je bilo 550 ubitih.

General Sosnokowski odstavljen

Predsednik poljske zamejne vlade v Londonu Raczewicz je s posebnim odlokom odslovil dosedanjega vrhovnega poveljnika poljske armade generala Sosnokowskega in na njegovo mesto imenoval generala Tadeusza (Bora) Komoronskega.

Odslovičev generala Sosnokowskega je zahtevala ruska vlada kot pogoj za sodelovanje s poljsko vlado v Londonu.

"Pravda" napoveduje japonski poraz

Uradno glasilo komunistične stranke "Pravda" pravi, da Japonski prete na Pacifiku velike težkoče in da nobena stvar ne more rešiti Japonske pred popolnim in uničevalnim porazom.

"Pravda" pravi, da japonsko produkcijo brezupno prekaša ameriška industrijska sila, ki je odločilno dejstvo v vojni.

Izvajanja "Pravde" gredo vzporedno z izjavami raznih

Italijanski partizani na delu

Iz partizanskega glavnega stana v severni Italiji prihaja poročilo, da je švicarska vlada priznala začasno partizansko vlado v dolini Ossole, južno od Švice.

Poročilo dalje naznanja, da je Garibaldijska brigada v bitki blizu Asiaga odločno porazila Nemce, ki so imeli 423 mrtvih in ranjenih. Partizani so dobili tudi mnogo orožja. Blizu Narda so partizani postavili nemški vlak ter vjeli 30 Nemcev in fašistov. Partizani so presakali cesto blizu Collage v provinci Reggio Emilia ter so zajeli motorna vozila polna orožja in municije. Vedno več kmetov in delavcev prihaja v gore severno od Milana ter se pridružujejo partizanom. Nemci v Milanu so v takem strahu pred partizani, da so po vseh hotelih in bankah postavili strojnice.

Železniški promet okoli Turina je popolnoma vstavljen, odkar se je pričela stavka 10. septembra in v Turinu samem vlada velika zneznajava.

Zapadna fronta

Močna nemška armada s tanki in infanterijo je prihrvela iz Porenja proti angleški armadi pri Nijmegen, da prične močan protinapad.

Po nemškem protinapadu se je takoj vsula gosta toča bomb in raketov iz zavezniških točk in zavezniški "Typhoon" bombardniki so se udeležili bitke.

Nemci so vdarili od treh strani na drugo angleško armado, ki drži koridor n— a Holandskem, v namenu, da se zopet polasti velikega železnega mostu čez Reno pri Nijmegen, po katerem največ prihajajo zavezniške vojne potrebščine. Najhujši nemški napad je bil južno od Huissena med Lekom in Reno v smeri proti Nijmegen, toda vsi napadi so bili odbiti in Nemci niso ničesar dosegli.

Nemci ho tudi trikrat napadli z metali ognja prvo ameriško armado južno od Stohberga, obenem pa pošiljajo močne tančne oddelke proti 3. ameriški armadi generala Geo. S. Pattona dalje proti jugu. Okoli Nancyja pa so morali pustiti nekaj zemlje tretji armadi.

Na južnem koncu ameriške sedme armade se Nemci še vedno močno upirajo zaveznikom, ki prodirajo v Vogeze severozapadno od Belgota.

Nemci so se dobro okoristili z meglenim vremenom, ker zavezniški aeroplani niso mogli pomagati odbijati njihove napade.

Angleži so znatno napredovali med Deurne, 13 milj vzhodno od Eindhoven, in Meuse in feldmaršal Walter von Model priznava, da so na tem kraju zavezniški oddaljeni od nemške meje še 23 milj.

Načrti desničarjev v Evropi

Mexico City, Sep. 25. ONA. — Britanski konzervativci in katoličanski politiki polagajo temelje desničarski akciji v povojni Evropi, je izjavil eden tukajšnjih diplomatov, če e, splošni obrisi te politike so danes že postali jasni. Dejal je predstavniku Overseas News Agency, da mu je njegova vlada dostavila nekaj podatkov o nedavnih razgovorih Winston Churchillja z papežem Pijem XII, ki to potrjujejo.

Ako je verjeti tem informacijam, sta se angleški premier in papež sporazumela, da bi katoličizem igral veliko vlogo v osvobojenih deželah povojne Evrope in najbrže tudi v premagani in poraženi Nemčiji.

Nekaj dni pred Churchillovim obiskom je predložil dr. Ludwig Kaas, bivši papežev nemške katoliške stranke centra, ki je danes eden bibliotekarjev v Vatikanu, papežu svoj načrt, kako naj se ustanovi vlado v Nemčiji po Hitlerjevem porazu.

Papež je baje ta načrt odobrila, a Churchill mu tudi ni mnogo oporekal.

Papež je tudi za to, da se ustanovi na francoskem modelu katoliška stranka, ki naj bi bila osnovana na načelih italijanske krščansko-demokra-

ANGLEŠKA ARMADA ZAVZELA SAVIGNANO, 10 MILJ OD JADRANA

Angleška osma armada je po večdnevnih bojih zavzela Savignano, deset milj od Jadrana ob Rimini. Bologna cesti ter je vrgla Nemce nazaj na mnogih krajih iz močne črte ob reki Fiumicino.

Navzlic deževnemu vremenu, ki ovira bojevanje, je osma armada očistila vzhodni breg reke ob obrežja do Savignano. Zapadno od tega mesta so zavzeli tudi Tribolo in Montalbano.

Amerikanci pri peti zavezniški armadi so odbodili že tretji in silno močni sovražni napad, ki je imel namen zavzeti Monte Battaglia, gospodujočo višino 11 milj od Imole in stranjske ceste, ki pelje v Bologno. Najmanj tri nemške divizije z močno podporo artilerije in metaleev ognja so zamenjale pri preganjanju Amerikancev z gorami, ki obkrožujejo dolino Pada. Peta armada na tem kraju najbolj ogroža zalagalne proge za Nemce ob Jadranu.

Nemci so dobili močna ojačenja, katera so poslali proti

Amerikancem, ki pa navzlic temu počasi napredujejo v dežju in blatu.

Na zapadnem koncu fronte ob Tirenem morju nemška artilerija obstreljuje brazilske in druge zavezniške skupine, ki pritiskajo na nemške gorske utrde.

Navzlic slabemu vremenu so zavezniški bombardniki večeraj porušili devet mostov med Milanom in Benetkami. Aeroplani so železniško progo v dolini Pada razbili na 21 krajih.

Vrhovni poveljnik zavezniške pete armade je določil brazilskega vojnega ministra generala Eurico Gaspar Dutra za poveljnika onega dela fronte pete armade, ki ga drže Brazilci, Amerikanci in Angleži.

STROGI MIROVNI POGOJI ZA NEMČIJO

Mirovni pogoji, ki jih je sestavil državni department in ki bodo predloženi zavezniškemu svetu, bodo za Nemčijo zelo strogi ter določajo po vojni takojšnjo kazen in še dolgo po vojni strogo nadzorstvo nad nemško industrijo.

Mirovne pogoje je sestavljati od pričetka vojne odbor, ki ga je imenoval predsednik Roosevelt. V tem odboru so državni tajnik Cordell Hull, zvezni zkladničar Morgenthau in vojni tajnik Stimson. Morgenthau je predlagal, da se Nemčiji odvzame vsa industrija in se iz njene napravi popolnoma poljedeljska država. Hull in Stimson sta nasprotovala tako strogim pogojem in predsednik se je v tem mnenju pridružil Hullu in Stimsonu.

Predvsem se strinjajo vsi člani Rooseveltovega kabineta v dveh točkah: 1. nemškemu

narodu postaviti pred oči, da je bil poražen na bojnem polju, in 2. da nikdar več ne sme pričeti kake nove vojne.

Mirovni pogoji vključujejo brez števila določb, med katerimi so naslednje štiri najvažnejše:

1. Po brezpogojni predaji mora biti nemški vojaški stroj popolnoma uničen;
2. Uničen mora biti vsak pojm nacizma — njegove ustanove postave, odredbe o za-

EISENHOWERJEV RAZGLAS NA NEMŠKI NAROD

Kot zavezniški vrhovni poveljnik v Franciji je general Dwight D. Eisenhower na nemški narod objavil naslednji razglas:

"Vojaška vlada, Nemčija. Kontrolno ozemlje najvišjega poveljnika. Razglas št. 1.

Nemškemu narodu:

Jaz, general Dwight D. Eisenhower, — najvišji poveljnik zavezniške ekspedicijske armade razglasim s tem naslednje:

Zavezniške armade, ki služijo pod mojim poveljstvom, so stopile v Nemčijo. Prihajamo kot osvobodilci, toda ne kot zatiralci. V nemških krajih, ki jih bodo zasedle armade pod mojim poveljstvom, bomo iztrebili nacizem in nemški militarizem.

Ovrgli bomo nacijsko vlado, razpustili nacijsko stranko in odpravili krute in poniževalne postave in ustanove, ki jih je ustvarila stranka.

Iztrebili bomo nemški militarizem, ki je že pogosto kalil svetovni mir.

Vojaški in strankini voditelji, gestapo in drugi, ki so osužljeni zločinov in krivoločnosti, bodo stavljeni pred sodišče in če jim bo krivda dokazana, bodo kaznovani, kakor zaslužijo.

Najvišja postavodaja, sodnijske in izvrševalne oblasti v zasedenem ozemlju so bile podeljene meni kot najvišjemu poveljniku zavezniških armad

postavljanju narodnosti, voditelji, uniforme in znaki.

3. Popolno uničenje vojnih industrij.

4. Prepovedana bo tako civilna kot vojaška avijatika.

Zavezniški bodo posebno strogo nadzirali nemške industrije, ki bodo smele izdelovati samo, kar je potrebno za gospodarstvo Nemčije.

Eisenhowerjev poziv na Avstrije

Gen. Eisenhower je na Avstrije objavil ta razglas:

"Za Avstrije je prišel čas, da jasno in dejansko pokažejo svojo voljo ločiti se od svojih nemških gospodarjev."

"Avstriji po mestih in po deželi naj postavijo svoje krajeve tajne odbore in se pripravijo na prihod — zavezničkov. Ti odbori naj bodo pripravljene zaveznikom nuditi pomoč z ozirom na upravljanje krajevnih zadev, za čiščenje nacijske, za pripravo črnih in belih seznamov in za ohranitev živčevja in za varni prevoz in za stroje."

Dalje pravi general v svojem pozivu, da bo dežela temnanj opustošena, če se bodo ravnali po teh navodilih.

Sličen poziv je na Avstrije namerila radio postaja v Moskvi.

Finci v boju z Nemci

Finski vojniki, ki skušajo pogoniti Nemce iz severne Finske, se bore po ulicah Kemija in Rorneae ob severnem bregu Bothnia zaliva ter prodirajo proti severu na 115 milj dolgi fronti. Kemij, ki je važno pristanišče, v katerem se končuje železniška proga, drži okoli 3000 Nemcev, toda Fini trdijo, da bo kmalu v njihovih rokah. Poročila naznanjajo, da se proti Nemcem bore oni Fini, ki so v zimi 1939-40 na fronti pri Petsamo držali celo rusko divizijo. Fini skušajo obvarovati, da Nemci ne bodo porušili velikega papirnice v bližini Kemija.

EISENHOWERJEV RAZGLAS NA NEMŠKI NAROD

Kot zavezniški vrhovni poveljnik v Franciji je general Dwight D. Eisenhower na nemški narod objavil naslednji razglas:

"Vojaška vlada, Nemčija. Kontrolno ozemlje najvišjega poveljnika. Razglas št. 1.

Nemškemu narodu:

Jaz, general Dwight D. Eisenhower, — najvišji poveljnik zavezniške ekspedicijske armade razglasim s tem naslednje:

Zavezniške armade, ki služijo pod mojim poveljstvom, so stopile v Nemčijo. Prihajamo kot osvobodilci, toda ne kot zatiralci. V nemških krajih, ki jih bodo zasedle armade pod mojim poveljstvom, bomo iztrebili nacizem in nemški militarizem.

Ovrgli bomo nacijsko vlado, razpustili nacijsko stranko in odpravili krute in poniževalne postave in ustanove, ki jih je ustvarila stranka.

Iztrebili bomo nemški militarizem, ki je že pogosto kalil svetovni mir.

Vojaški in strankini voditelji, gestapo in drugi, ki so osužljeni zločinov in krivoločnosti, bodo stavljeni pred sodišče in če jim bo krivda dokazana, bodo kaznovani, kakor zaslužijo.

Najvišja postavodaja, sodnijske in izvrševalne oblasti v zasedenem ozemlju so bile podeljene meni kot najvišjemu poveljniku zavezniških armad

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Zahner, President; Ignace Huda, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 6-1243

Jugoslovanska Relifna Organizacija za New York in Okolico

Brž, ko je koncem avgusta Združeni odbor J. S. A. dobil od naših oblasti v Washingtonu dovoljenje za zbiranje in pošiljanje pomoči trpečim narodom Jugoslavije, so aktivni ljudje v tem našem središču postavili vprašanje, kako bi na najučinkovitejši način pomagali relifnemu gibanju skozi imenovano organizacijo, ki si je po svoji politično-publicistični aktivnosti pridobila ugled in zaupanje našega in ameriškega ljudstva in ki v enem telesu zastopa vse naše narodnostne grupe.

Na sestanku odbora Združenja Jugoslovanskih Amerikancev, odnosno, središča jugoslovanskih društev v New Yorku, je padel odlok, da se na 18. septembra skliče konferenca vseh zastopnikov društev v svrhu osnovitve odbora, ki bo deloval kot relifna organizacija za Jugoslavijo v Greater New Yorku, a v tesnem sodelovanju in pod dovoljenjem organizacije Združenega odbora, ki deluje pod imenom WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT.

V skladu s tem odlokom je bila sklicana in tudi držana konferenca 18. septembra, katere se je udeležilo čez 100 delegatov aktivnih hrvatskih, srbskih in slovenskih društev mesta New Yorka.

Na tej konferenci se je obširno razpravljalo o najboljšem in najkoristnejšem načinu dela in kako da se s tem delom nadaljuje s ciljem, da bi prineslo čim obilnejši plod. Konferenca je tekla v najboljšem redu, prežeta z duhom sloge vseh navzočih, ki so poslušali govore bratov Justiza, Zavertnika, Radomana, Ujčiča, Bacića, Rev. Maletića, Babina in Gerlach. Vsečina vseh teh govorov in pripomb v zvezi z njimi bi se mogla zajeiti v eno vodilno misel newyorških Jugoslovancev, namreč: naše delo mora temeljiti na načelu takšnega bratovskega edinstva, kakršno je našim narodom v njih težki in krvavi borbi dalo moči in poleta, da dosežejo uspehe, katerim se vzhiceno čudi celi svet in s katerimi se posebno mi, njih bratje, ponahamo.

V kratkem, vsi prisotni so se zedinili s predlogom V. Ujčiča, da izkoristimo dovoljenje organizacije Združenega odbora in da ves do sedaj zbrani denar naših tukajšnjih društev izročimo dotični organizaciji. Približno \$15,000, je do sedaj zbranih, ali glavna svrha konferencije je, da se ta vsota mnogokratno pomnoži, kot tudi da se pomnoži zbiranje oblik, čevljev in drugih potrebščin v svrhu, da se v najkrajšem času pošlje prva ladja blaga našemu trpečemu narodu. Precejšnja količina blaga, ki je do sedaj zbrano z aktivnostjo Kluba jugoslovanskih pomorščakov je že izročena relifni organizaciji Združenega odbora in spravljena v njegovem skladišču.

Po odloku, da se v tem mestu začne z vsestransko akcijo med našim in ameriškim narodom za zbiranje pomoči in da se to akcijo vodi po načelu enotnosti, po katerem deluje Narodno osvobodilno gibanje v Jugoslaviji in Združeni odbor J. S. A. tukaj, je bil izbran sledeči odbor, ki bo takoj pričel delovati pod imenom WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT for GREATER NEW YORK.

Vinko Ujčič, predsednik; Joseph Zavertnik, podpredsednik; Leo Bacić, tajnik; Anton Sintich, pomočni tajnik; Filij Fijan, blagajnik; — John Radoman, Ludvig Mutz, Milka Furcić, Jennie Pader in Mary Denis, člani nadzornega odbora. Širši odbor tvorijo sledeči: Anton Gerlach, Mary Perkins, Harry M. Justiz, Anna Krasna, Oskar Magazino-vic, Mato Grubisic, Kate Bilach, Mirko Skarica, Ivan Ske-lin, T. Oroz, Tomo Babin, Ely Javicevic, Luka Radoman, John Crncić, Jozo Markov, Nick Baraba, Vincent Slička, Aleksander Furlan in John Mrakovich.

Nadamo se, da se bodo slični odbori — če se še niso — takoj organizirali po vseh naših nasebinah in takoj pričeli z delom za to sveto in plemenito svrhu.

VINKO UJČIČ, predsednik.

CITATELJEM je znano, kako se je vse podarilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebšchine. Da si rokaji zagotovijo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravitelstvu na roke s tem, da imajo vedno, če le more, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravitelstvu nepotrebne stroške?

VLADNI PROGRAM ZA POBIJANJE TUBERKULOZE

Zvezna vlada zbira svoje zdravstvene sile v napovedi vojne zavratni morilki jetiki, ki je največja sovražnica javnega zdravja. Kot dobro orožje v tem boju ji bo služila nova kongresna odredba, ki jo je podpisal predsednik Roosevelt v preteklem juliju. Tozadevni program se bo pričel izvajati, kakor hitro bo nakazana predložena in odobrena vsota, \$10,000,000, namenjena za pobijanje tuberkuloze širom Zedinjenih držav.

Posebni oddelek za kontrolo tuberkuloze je že bil organiziran v zveznem uradu za javno zdravje in sicer je oddelek organiziral dr. E. Hilleboe, ki je načeloval in vodil delo tega urada na tem polju že od leta 1942.

Novi oddelek bo imel predvsem tri glavne naloge in sicer: razvijati bo do boljše izpolnitve zdravstvene odredbe potrebne za efektivno preprečitev širjenja te nalezljive bolezni; dalje bo v tem smislu tudi sodeloval s krajevnimi in državnimi ter drugimi okrožji, in končno bo skrbel za to, da se se bolezen ne bo prenašala iz ene države v drugo, ter bo v vseh ozirih šel na roko Uradu za javno zdravje v uvajanju in vzdrževanju potrebne kontrole, preprečitve bolezni, oziroma nalezljivosti ali okuženja in pa lečenje ali zdravljenje obolelih.

V Zedinjenih državah umrje letno okrog 60,000 ljudi za jetiko. Obsežnost problema je torej očitna in to tembolj, ko seznami kažejo, da jetika pobera po eno od vsakih šest belev, ki umrjejo med starostjo 20 do 34 let, dočim je med črni tako razširjena, da je od vsakih treh slučajev smrti v omenjeni starostni lestvici po en slučaj pripisati jetiki. Število smrti radi jetike pa nikakor še ne razkriva resničnega stanja v tem pogledu, niti pravega obsega razširjenosti te bolezni. Približno 130,000 mladih ljudi obojega spola je bilo zavrnjenih ob preiskanju za vojaško službovanje, ker se je izkazalo, da imajo jetiko v eni ali drugi obliki, poleg teh pa je še na tisoče drugih, ki so deloma ozdraveli ali okrevali od te bolezni, toda morajo živeti v vednem strahu, da se bolezen morda povrne ako se ne drže strogo omejenih in določenih fizičnih kot mentalnih aktivnosti.

Problem v pobijanju tuberkuloze predstavlja tudi pomanjkanje zdravnikov. V 26 od 48 držav ni zadostnega števila zdravnikov, ki bi mogli voditi in izvajati efektivni program za kontroliranje tuberkuloze. Ta program namreč zahteva širokopotezno preiskavo, nadzorstvo zdravstvenega stanja okrovajočih jetičnih bolnikov, zdravljenje v sanatorijih in končno rehabilitacija ozdravljenih. Iz tega razloga je bila tudi potrebna uvedba vladnega programa za pobijanje jetike, a drug vzrok pa je tudi ta, da je mnogo delavcev v vojni industriji obolelo za jetiko, toda niso mogli biti sprejeti v bližnja zdravilišča radi regulacij, po katerih morejo biti sprejeti v sanatorije le bolniki iz domačega okrožja ali države.

"Nova postava, oziroma odredba", je dejal dr. Hilleboe, "pooblašča Urad za javno zdravje, skupno s državnimi ali okrožnimi uradniki za javno zdravje, da te ovire odpravi in prične s temeljitim delom za odpravo tuberkuloze med ljudstvom v splošnem. Urad za javno zdravje je že napravil načrte za širokopotezno izvajanje svojega programa, katerega se bo pričelo izvajati še to leto, oziroma kakor hitro bo nakazana za to določena

"Tuberkuloza", je dalje dejal dr. Hilleboe, "je socialni in ekonomski problem in obenem rasen zdravstveni problem, ker je to kronična bolezen, ki je najbolj razširjena med delavskimi sloji, ter povzroča pogosto in dolgotrajno bolehanje in v številnih slučajih prerano smrt. Spričo dalekosežnih socialnih in ekonomskih učinkov, zahteva problem nalezljive bolezni tuberkuloze pozornost in aktivno sodelovanje vseh javnih in privatnih agencij, ki naj bi skupno delovale na tem, da se uvede uspešno kontrolo vsrhu omejevanja razširjenja jetike, ter se s tem zaščiti ljudsko zdravje. Temeljne smernice ali cilji USPHS (United States Public Health Service) programa za pobijanje tuberkuloze bo kooperativna akcija med krajevnimi zdravstvenimi oddelki, zdravniškimi organizacijami, prostovoljnimi ustanovami za pobijanje tuberkuloze, delodajalci, ter delavstvom in pomožnimi in dobrodelnimi organizacijami".

(FLAS—Common Council.)

Nabiranje obleke v Lorain, Ohio

Posebni odbor Gospodinskega Kluba S. N. Doma se je odločil da prične z nabiranjem obleke za naše rojake v stari domovini.

Zima je blizu, dosti otrok in odraslih je ostalo brez potrebne obleke in živeča, ko so bili pregnani iz svojih domov.

Srečni smo tukaj, ko imamo vsega dovolj, zato ni delo veliko, ako zberemo pomešno obleko, katero ima vsak kaj v hiši.

Prošeni ste, da takoj preiščete, kaj imate za oddati v ta namen; obleka naj bo v dobrem stanju in čista.

Pobiralo se bo po hišah, po prvem oktobru, in vsak četrtak od 6 do 7.30 ure zvečer v Čitalnici S. N. Doma.

Kar bo še treba positi in popraviti, bodo skrbale članice kluba, dalo se bo tudi v čistilnico, če bo potreba.

Potrudimo se, da ne bomo

med zadnjimi, ker tudi drugi narodi in v drugih nasebinah delajo in se žrtujejo po najboljši moči.

Ker so tudi stroški s tem in da naberejo za njih pomoč, bodo pripravile članice kluba Kartno Zabavo v veliki dvorani na Martinovo nedeljo, 12. novembra, zvečer.

Pozdrav!

Vida Kumse.

Italjanski dolg

Prvo poročilo o finančnem položaju Italije kaže, da sta fašizem in vojna pustila doželi javnega dolga v znesku 650 bilijonov lir.

Navzlic temu velikanškemu dolgu pa narod kaže še vedno veliko zaupanje v veljavo lire in vlaga denar v hranilnice. V prometu je 260,000,000,000 lir denarja, od česar odpade 35 bilijonov na vojaški denar.



Naša dolžnost je, da podpiramo osvobodilne armade s tem, da kupimo Vojne Bonde do naše skrajne zmožnosti.

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI
ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.
Cena 50 centov

Naročite pri: "GLAS NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.



RAZGLEDNIK

ZA NEODVISNOST GUIANE

Nizozemska Guiana, ki je sebi, tudi beli, vladini odbor skoraj najmanjša inozemska kolonija v severoiztočni Južni Ameriki, bode kmalu postala neodvisna, ali pa saj predmet debatam, ki se bodo v kratkem izvršile glede podelitve neodvisnosti vsem ljudstvom, katerim se vladajo razne evropske države, oziroma države, katere imajo še vedno takozvane kolonije.

V nizozemski koloniji Guiani, kjer je svoboda govora nepoznana, in kjer se vedno vlada neznatna peščica Evropejcev potom ukazov, je prebivalstvo sklenilo, da se čim prej izpolni obljuba, katero je dala nizozemska kraljica temu prebivalstvu leta 1942, oziroma, da dobi domače prebivalstvo svojo lastno vlado.

Ker tamošnje prebivalstvo ne more predložiti sedanji vlad v Guiani svoje zahteve, ne da bi tozadevni predlagatelji ne bili kaznovani kot "agitatorji", ustanovili so razni trgoveci iz Guiane v New Yorku posebno organizacijo, katere naloga je zadobiti za prebivalstvo Guiane, ako že ne neodvisnost, pa saj avtonomijo. Imenovana organizacija je ravno kar poslala nizozemski kraljici Viljemini, tozadevne zahteve, v katerih poudarja, da je prebivalstvo nizozemske Guiane v vsakem oziru sposobno upravljati svojo lastno demokratsko vlado, ne da bi bilo treba čakati do konca sedanje svetovne vojne. Predsednik te organizacije povdarja v svojem pozivu po avtonomiji, oziroma neodvisnosti za Guiano, določeno: "Zgodovina je polna obljub — in upajmo, da sedaj ne bode prišlo zopet do vprašanja, smo li sposobni vladati sami sebe".

Nizozemski podtalni list — Het Parool — zahteva avtonomijo ali pa popolno neodvisnost za vse nizozemske kolonije in povdarja: "Nikakor ne smemo pozabiti, da so vse obljube takozvanih zapadnih evropskih držav, vedno ostale neizpolnjene, in da je zaupanje v te države dokaj omajano".

V nizozemski Guiani vlada sedaj nek beli governor, kateremu pomagajo "vladati" po svetovni vojni "štev. 2".

Položaj v drugih nizozemskih in tudi angleških kolonijah je skoraj ravno tak, in vsled tega bode imel "atlantski charter" dovolj dela in glavobole takoj po končani svetovni vojni "štev. 2".

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavrtku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

United Committee of South-Slavic Americans

O razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo

Članek, ki je izšel v časopisu "NOVA JUGOSLAVIJA", juni—juli 1944.

Napisal Dr. JOSIP SMODLAKA

Po prvi svetovni vojni je Italija z oboroženo silo zavzela velik del južnoslovenskega narodnega ozemlja, namreč celotni primorski pas od Triglava in ustja Soče do Snežnika in Bakarskega zaliva in severno Dalmacijo od Velebita do izvora Cetine in rta Planke z vsemi Kvarnerskimi Otoki in največjim delom Dalmatinskih. Italija je hotela, da si prisvoji vse te kraje, čeprav je v njih velika večina prebivalstva južnoslovenskega rodu in jezika. Svoje pravice na te naše pokrajine je Italija temeljila na Londonskem paktu od 26. aprila 1915, po katerem ji so Velika Britanija, Francija in carska Rusija obljubile ta del naše domovine, kot plačilo za njeno sodelovanje v vojni proti Nemčiji in Avstro-Ogrski.

Zastopništvo Jugoslavije na Konferenci mira v Parizu, kateremu sem tudi jaz spadal v svojemu Pravičnem delegatu, se je tekom leta 1919 borilo proti zahtevam Italije, da ji se dovoli aneksija omenjenih naših krajev. V tej borbi je naš edini zaveznik bila Amerika, odnosno njen predsednik Woodrow Wilson. Čim je Wilson, vsled sovražnega stališča ameriškega senata proti njemu, izgubil premoč na Konferenci mira, mi smo se znajšli osamljeni in pred dilemo, ali da, tudi brez zaveznikov, vstrajamo v borbi za naše pravice (kot je to delala mala Litva za Vilno), ali da odnehamo močnejšemu tekmovalcu Jaz sem bil za daljšo borbo, pa ko smo opazili, da so naši službeni krogi vidno naklonjeni popuščanju, sem dal v začetku leta 1920 demisijsko na svoj položaj delegata.

Nekaj mesecev za tem je sledil s strani naših oblastnikov tudi formalni odrek na največji del teh spornih teritorijev. V našem mestu Rapallo, pri Genovi, je bila 12. novembra 1920 zaključena pogodba s katero je Kraljevina Srbija, Hrvatov in Slovencev priznala suverenost Italije nad celo Primorsko Slovenijo, nad enim delom Kranjske, skoro celo Istro, mestom Zadrob in bližnjem okolico, vsemi Kvarnerskimi otoki ter Dalmatinskimi otoki Lastovom, Sušcem in Pelagružom. Ostanek Dalmacije in majhen del Istre sta ostala Jugoslaviji. Na tej konferenci so imeli glavno besedo, za Italijo tedanji minister zunanjih zadev, a današnji minister brez listnice grof Sforza, in današnji predsednik italijanske vlade Bonomi. — Za Jugoslavijo Dr. Trumbić, naš tedanji minister za zunanje zadeve in

Dr. Vesnić, poslanik v Parizu, danes oba pokojna.

S to pogodbo je naš narod pretrpel ne samo ogromno teritorialno izgubo, ampak mu je prizadet še težji udarec s tem, ker ni bila pogojena nobena zaščita za naše ljudstvo, ki je ostalo pod Italijo, medtem ko so neznatne italijanske manjšine v Dalmaciji dobile privilegije, ki so jim dajali večjo pravico kot samim jugoslovenskim državljanom.

Po Rapalski pogodbi, Reka (Fiume) ni pripadla Italiji, ampak bi morala postati svobodno mesto, odnosno neodvisna država. Ali Reka ni nikoli dosegla tega neodvisnega položaja, ker ji je pesnik-avanturist s svojimi "legionarji" (v resnici italijanskimi vojak) s silo ustoličil svojo oblast. Ko je pa poglavar Reške države Zannella hotel, da s svojo policijo izžene D'Annunzio iz Reke, je italijanska vojska lažja, ki je bila zasidrana v Reški luki, s topovskimi zrn razglašala malo Reško vojsko. Tako je oborožena sila Kraljevine Italije naredila konec samostojnosti Reke in zagospodarila nad mestom, kateremu je bila italijanska vlada garancirala neodvisnost z mednarodno pogodbo.

Prisilni karakter italijanske okupacije je trajal do 1. 1924. Dne 25. januarja tega leta je bila v Rimu zaključena zveza o italijansko-jugoslovenskem prijateljstvu s katerim sta Nikola Pašić in Momić priznala Mussolinijevo neomejeno suverenost nad Reko.

Po tem drugem Rapallu se je sedaj nahajalo skupno okoli 650.000 Južnih Slovanov — Slovencev in Hrvatov — pod oblastjo italijanske države, ki je v samem začetku začela delati na tem, da jih odnari. Z nobeno drugo narodno manjšino v Evropi se ni postopalo tako grobo kot s temi Slovani v Italiji. Njihov jezik je bil v kratkem času popolnoma potisnjen intz držav, uradov, sodišč, občin, šol, pa tudi iz same cerkve; z ostrimi grožnjami se je poizkušalo zabraniti rabo istega tudi v privatnem življenju; po vrsti so bile uničevane slovenske in hrvaške prosvetne in gospodarske institucije vse do zadnjega; zabranjena je bila slovenska pesem in vsako društveno ali zabavno shajanje Slovanov; pridržana so jim bila dovoljenja za izdajanje hrvaških in slovenskih časopisov in onemogočeno čitanje knjig na maternem jeziku; kaznovano je bilo imenovanje slovenskih otrok s slovenskimi krstnimi imeni; in končno so

dov. Čeprav do sedaj navedeno ni v neposredni zvezi s predmetom s katerim se bavimo, je vendar v nujno, kjer je vprašanje bodočnosti tega prebivalstva, ki je dosti pretrpelo, da imamo stalno pred očmi, kako je Italija — najprej "liberalna", potem fašistična Italija — skozi celo pokolenje postopala s svojimi meščani slovenske in hrvaške narodnosti.

To pravo mučenje Južnih Slovanov je trajalo polnega četr stoletja, a da se ni, za cel čas proti temu, do tedaj nedanemu nasilju, vzdignil, v kolikor je nam znano, noben italijanski glas iz Italije niti iz svobodnega inozemstva. Tudi to je potrebno vedeti in si zapomniti.

Sele ko je bila Italija premagana v vojni in mora, da plačuje za svoje vojne krivde, se pričenjajo Italijani spominjati, da imajo poleg vojne dolga, na svoji vzhodni meji, še en neporavnani račun z južnimi Slovani, za katerega bodo morali odgovorjati pred celim svetom.

Z razumljivim namenom, da svetovno javno mišljenje pridobi za sebe, se je z njihove avtoritativne strani začelo razgovor o bodoči razmejitvi z Jugoslavijo.

Prva sta se javila v tisku znani italijanski socialno-demokratski pravnik g. Gaetani Salvemini, ki se že dvajset let nahaja v Ameriki, kjer je postal državljani Združenih držav, a za njim stari italijanski diplomat in danes aktivni minister grof Karlo Sforza, ki je tudi živel v Ameriki vse do pred kratkim.

G. Salvemini nam je ostal v dobrem spominu se iz časa po prejšnji svetovni vojni, kajti on je bil edini italijanski politik, ki je imel pogum, da javno reče da Italija nima nobene

pravice do Dalmacije niti do Reke. Ali tudi on je bil soglasen s tedanjo aneksijo Primorske Slovenije in Istre k Italiji, čeprav je moral vedeti, da v teh krajih večino domačega prebivalstva tvorijo Južni Slovani.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

DAROV ZA SANS IN JPO — 33

Uprava "Glasa Naroda" je odposlala na SANS v Chicago, Ill., znesek — \$6.70, ki ga je prejela od svojih naročnikov v tekom meseca septembra in sicer v to vrsto so darovali:

Mrs. Fannie Premru, South Norwalk, Conn. 3.00
Mr. Joe Trebec, Long Eddy, N. Y. \$2.70
Mr. M. Zobe, Port Hope, Ont., Canada \$1.00

Skupaj \$6.70

Na JPO-slovenska sekcija v Chicago, Ill., pa je bil poslan znesek \$29.00, ki je bil sprejet istotako tekom meseca septembra in sicer darovali so:

Mr. Jože Zelene, Waukegan, Ill. \$10.00
Mr. F. Drole, Loveland, Colo. \$ 1.00
Mrs. Marie Omeje, Valley Wash. \$ 5.00
Mrs. Agnes Justin, Valley, Wash. \$10.00
Mr. Frank Košmerl, Shoenmakersville, Pa. \$ 3.00

Skupaj \$29.00

Vsem velikodušnim darovalcem prav iskrena hvala.
Uprava "Glasa Naroda."

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

AMERIŠKIM ŽENAM, KI VPRAŠUJEJO—

"Ali bo poraz Nemčije zmanjšal potrebo za hranjenje porabljenih maščob?"

—ODGOVARJA VLADA "NE"



LEE MARSHALL

Zmaga nad Nemčijo bo še vedno pustila Japonsko v posesti Holandske Vzhodne Indije, Filipinov in Malaje—to je dežel, iz katerih smo prej dovažali milijon funtov maščob in olja vsako leto.

Tudi zmaga nad Japonsko ne bo takoj olajšala položaja. Še eno leto ali več se te pokrajine ne bodo mogle vrniti na stopnjo predvojne produkcije.

Med tem časom pa bo potreba za vašo porabljeno mast tako nujna kot prej iz teh razlogov:

- 1 Tudi po zmagi v Evropi bomo še morali prevažati Japonsko. Velike zaloge municije, zdravil, padal, granat, min, in drugih vojniš potrebnih bodo morale iti našim bojevnikom v stalnem toku. In vse to je treba napraviti iz maščob.
- 2 Pomagati moramo pri obnovi osvobojenih dežel, kot je Jugoslavija, Grška, Norveška in Holandska z zdravili, stroji, itd.
- 3 Mnoge tovarne, ki sedaj delajo za vojno, bodo premenjene za izdelovanje civilnega blaga, ki ga tako nujno potrebujemo. Te tovarne bodo rabile velikanske množine industrijskih maščob.

Ameriški farmerji store vse v svoji moči, da dvignejo domačo produkcijo maščob in olja. Toda prihodnjih 12 mesecev, ker bo zaklanih manj prašičev in bo manj pridelka oljnatega semena, pričakujemo, da bo pridelanih manj maščob približno milijon in ena tretina funtov.

Potreba večja kot kdaj poprej

Zato je shranjevanje rabljene masti bolj potrebno kot kdaj poprej in je vir, iz katerega mora dežela črpati, da se zvečemo skozi plimo.

Hranjenje rabljenih maščob ni prijeten posel. Treba je truda. Toda je delo, ki ga moreš samo ti, ameriška gospodinja, opraviti za deželo. Prosimo vas, da nadaljujete čudovito delo, ki ga opravljate, da pomagate h končni zmagi.

Za vsak funt rabljene masti vam bo mesar dal 4c in dve brezplačni rdeči znamki! Shranite vsako kapljo.



Naznanilo in Zahvala

S tužnim srcem naznanimo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminil moj dragi soprog in oče—

Anton Bratash

Rojen je bil v Veliki Pristavi na Notranjskem. Pokopan je bil po cerkvenih obredih. — Na tem mestu se prisrčno zahvalimo njegovi sestrji Angeli in njenemu možu Louisu Selanu, njegovima bratoma Johnu in Louisu Bratash za njih trud in tolažbo v času boleznih in smrti. Srečno hvale za vso družino Johna Bratash in Louisu Selanu in njih sinu in hčerki, in Johnu Louisu Bratash, družini Antonu Fidelu iz Geneve, Ohio; bratranec in njegovi družini Joe Kaluza iz Bradford, Pa., in bratranec John Prole in bratranec Želko iz Ohio in njegovim družinami. Hvala sosedam Jamesu in Jennie Dekleva, Mr. in Mrs. Khan, čar, ki so bili vedno ob strani; hvala Mr. in Mrs. Mike Frank iz Meadowlands, Pa., Mr. in Mrs. Joe Sain iz Strabane, Pa., ter Mrs. Edna Farina iz Meadowlands, Pa., ki je prišla tako daleč ter nas tolažila v uri žalosti. Hvala vsem slovenskim družinam iz Gowanda, kakor tudi družinam za krasne vence, s katerimi ste okrasili solo, v kateri je pokojnik ležal. Hvala pogrebem in voznikom, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti. Še enkrat hvala vsem skupaj in vsem, karkoli ste nam dobrega storili in nas tolažili.

Tebi, dragi soprog in oče naš, in brat, želimo: Počivaj v miru in lahko naj Ti bo ameriška zemlja.

Zahvala ostali:

MARY BRATASH, soproga;
ANTON BRATASH, sin; AMALIJA BRATASH, hči;
PETER in MARTHA GRUDEN, pastorka;
BRATJE in SESTRA in BRATRANCI gori omenjeni,
in v starem kraju mati, dve sestrji in en brat, ako so še živi.
Gowanda, N. Y., 20. septembra, 1944.

BISERI JUGOSLOVANSKIH PESMI NA PLOŠČAH

SONART ALBUM M-6

(Ne dembaš! Ukori! Daleko m'le moj Split! Domovini
i ljubavi! Gor čez Jezero in Ko lani sem ...)

MOJSTERSKO DELO GLASOVITE IN SLAVNE PRIMADONE
METROPOLITAN OPERA COMPANY, — NAŠE

Zinke Milanov

Ker je Zinka Milanov naše gore list, je naša dolžnost, da se z njo hvatimo in ponašamo, da izramo njene plošče pred Amerikanci, ki niso imeli prilike slišati naše ZINKE in naše pesmi, kakor jih pole največja umetniška današnja časa.

TRI PLOŠČE po 10 INČEV V KRASNEM ALBUMU S SLIKO NAŠE ZINKE NA PLATNICAH — \$3.65

Vprašajte trgovca v vašem mestu, ali pa pišite na:

SONART RECORD CORPORATION
251 West 42nd Street New York 18, N. Y.

NOVE PESMI NA PLOŠČAH

V veliko čast si stojem, da morem prvi naznaniti tisočim svojim rojakom po Združenih državah in Kanadi, da je pri meni mogoče dobiti SONART ALBUM št. M-6, kakor tudi Druge SONART PLOŠČE. — Pišite na JOHN MARSICH, INC., 463 West 42nd Street, New York 18, New York

Angleško-Slovenski

BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platno in ima 327 strani.

Cena je \$5.⁰⁰

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, da je pisatelj svetel, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenici v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov. — Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

.....

.....

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
 In francoščine prestavil J. L.

(132)

"Dva koraka od hiše očetove!" zakriči Jean Renaud bolestno.

Ona globoko vzdihne.
 "Saj nisem vedela, da me je Bog že oprostil prokletstva, ki me je težilo! ... Četrti dan sem srečala starega slepega berača Fremya iz Sueurea z njegovim psom. Beračeva bisaga je bila vsa polna kruha, in tudi nekaj sira in slanine je imel. Kupila sem polovico njegove zaloge. Moje bi veseli, da je dobil nekoliko denarja, jaz pa sem bila preskrbljena za teden dni. Obenem sva se bila dogovorila, da pridem vsak ponedeljek ponoči v njegovo kočo ter mu odkupim nekoliko njegovih nedeljskih daril. In tako je prišlo, moj ljubi Jean Renaud, da nisem glada umrla."

"Uboga Lucila!"

"In sedaj, Jean Renaud, kako je z mojim sinom? Ali ima kupčijo, ali službo? Kaj ga je vodilo v ta kraj?"

Jean Renaud ji razloži zgodovino njenega otroka in ji razodene, kako je vladala previdnost božja nad njim. V tem sta prišla do ovčarske hiše. Jean Renaud odpre duri, in oba vstopita. Jean Renaud naredi luč ter odvede Lucilo v drugo izbo.

"Ta izba je meni na razpolaganje; tukaj ste prav gotovi. Rad bi še danes izvedel, kaj ste doživeli od one zimske noči; pa vem, da ste trudni in slabotni. Torej pojte lepo počivat, in jutri! ..."

"Jutri izveste vse, ljubi moj Jean Renaud. Lahko noč torej, lahko noč!"

Razideta se.

Jean Renaud leže na posteljo ovčarjevo zunaj.

Lucila poklekne v svoji izbi ter se vtopi v pobožno molitev ...

8.

Bila je ena po polnoči. Jean-Renaud je trdno spal. Lucila je bila ugasnila luč. Predno pa odide počivat, hoče se naučiti malo čistega zraka. Zatorej odpre okno. Sloneč na njem, se uda nekaki sladki sanjavi omami.

Naenkrat se zasliši šum v nočno tišino. Lucila posluša. Prav v obližju čuje korake, potem neko šepetanje.

"Kdo mora biti o tej uri tukaj?" vpraša samo sebe. "Mor-da celo oba Parizla!"

Šepetalka sta stala za bližnjo vrtno sečjo in nista niti slutila, da se v ovčarski hišici nahaja kdo. Navzlic temu sta se pogovarjala tako potihoma, da Lucila pri vsi svoji pozornosti ni mogla umeti, kaj razpravljata. Izvestno sta namerjala novo hudodelstvo. Lucila je morala izvedeti, kaj imata med seboj. Zmuzne se k malim vratom, katera so, kakor je vedela, vodila na vrt. Ta vrata so bila od znotraj zatvorjena z lesenim zapahom. Lucila odpre vrata bre šuma, smukne na vrt ter zleze k seči. Tu leže v travo.

Proti enajsti uri ponoči, ko je na pristavi vse spalo, sešla se je bila rdečelasa Jera z lepim Franom, kakor se je to mnogokrat godilo. Mladi Parizel je bil postal že nevoljen.

"Zakaj mi dohajaš tako pozno?" jezil se je.

"Jaz nisem kriva. Danes so bili dolgo na nogah, ker je jutri Petrovo, in gospodar je dal ljudem vina, vse na čast Rouvenatu."

"Kaj mene to briga! Ali se sploh ni nič zgodilo?"

"Da, včeraj je Rouvenat z Mardochejem nad eno uro bil pri gospodični. In zvečer je gospodična bila vsa druga; vesela in živa!"

"Hudiča, kaj pomeni to? Moral bodem staremu postopaju gledati na prste! ..."

"Pa to ni še vse! Danes navsezgodaj je Rouvenat odpo-toval v Pariz."

Lepi Fran se vzravna in oči mu zabliščijo.

"Kaj? — Rouvenat je šel v Pariz?"

"Da!"

"Čudno, čudno! Kaj ima li tam opraviti?"

"Tega nihče ne ve! Danes je tudi gospodar poslal po beležnika Saint Iruškega."

"Po beležnika!" zakliče lep Fran ves poparjen. Naenkrat se mu zasveti v možganih. Njegov obraz prebledi in besen zaškrlipe: "O, zdaj razumem vse! Blanche je vsa vesela, Rouvenat je šel v Pariz, Mellier je poslal po beležnika ... Stvar je jasna!"

"Kaj misliš?" povpraša rujavka boječe.

Lepi Fran jo srpo pogleda.

Rujavko obide groza ter se plašna umakne korak nazaj.

"Že prav! že prav!" zahrliplje on jeze se peneč: "Jaz hočem lep nevesti prinesiti svojo čestitko!"

In suh nasmeh se razleže iz njegovih ust.

Jera Frana debelo pogleda. Ni razumela, kaj je mislil, pa čutila je, da nekaj groznega namerja.

Fran moki nekoliko časa. Potem se približa dekli ter zašepče: "Jutri ponoči moram priti na pristavo!"

"I kaj hočeš tam?" zajecila ona.

On jo surovo prime za roko ter ji jo tako stisne, da rujavka zakriči.

"To me boli!" zastoče.

"Ker si radovedna kreatura! Kaj tebi mar, kaj namerjam! Ti me mora slušati in — mirna Bosna! Si li umela?"

"Da ... da ... prosim, odpusti mi, ne bodi hud! ..."

"Teda jutri o polnoči ..."

"Da! ..."

"Pridem na vrt."

(Nadaljevanje sledi.)

Domača fronta

Zvečna vlada je v Washingtonu, D. C. in po drugih krajih postavila več uradov, ki dajejo prebivalstvu razne informacije in navodila, kaj je v vojnem času treba delati in tudi žrtvovati, in kaj je treba vedeti, da bo čimprej dobljena zmaga. — Take informacije in navodila objavljamo pod naslovom "Domača fronta."

ZAKON OPA KAZNOVAL 42.000 PRESTOPKOV

Washington. — Administrator za cene, Chester Bowles, je naznanil, da je bilo v teku prvega polletja 1944 uvedeno 42.000 postopov proti kršenju določb za maksimalne cene, racioniranje in najemnine. V tem številu se nahaja:

2.191 slučajev kriminalnega zasledovanja po nalogu tožnikov U. S.

5.436 slučajev civilnih tožb, 4.265 tožb zaradi prepovedi, 13 slučajev tožbe za ukinjenje "license", 1.158 slučajev za trojno odškodnino, 8.540 dodatnih slučajev za trojno odškodnino, ki je bilo nujen predpogojno obravnavo.

5.196 slučajev za "suspensions" in 20.684 ukinjenj bencinskih racij radi prestopkov proti racioniranju bencina.

Gospod Bowles je poudaril: "Roko v roki z naporom OPA, da postane njen program čim pravičnejši, močnejši in z njenim stremeljenjem, da uveljavi svoje predpise na podlagi dobre volje in razumevanja, mora iti korak naprej, da se izsili spoštovanje predpisov, kjerkoli začne posamezniki izvajati teorijo, da je bil zakon uveden za njih sode in da zanje ne velja. Če bo večina naroda zvesto izpolnjevala določbe teh restrikcij, ki veljajo za čas vojne — in to čisto za ceno precejšnjih žrtev — moramo gledati tudi na to, da njih sodeje in konkurenti ne bodo vlekli dobičkov iz dejstva, da te določbe prezirajo."

OTROCI PENNSYLVANIE PRVI PRI NABIRANJU KOSITRA

Washington. — Otroci iz šol Pennsilvanije so prvi pri nabiranju kositra in so nabrali 37.000.000 konzernih škatelj. V teku 6 mesecev, je naznanil War Production Board, WPB pravi, da je vsak šolarček v Pennsilvaniji — edini državi, kjer je nabiranje kositra organizirano širom vse države — nabral povprečno po devdeset škatelj v teku 6 mesecev, ki so se končali 31. maja.

Nabiranje se bo nadaljevalo čim bodo šole zopet odprle, v jeseni. Dr. Emery W. Baldur, načelnik oddelka za šole in college v WPB Salvage Division je pohvalil pennsilvanske šolske otroke radi njihovih "sijajnih" uspehov. Francis B. Haas, Harrisburg, državni nadzornik za vzgojo, je naslovil pismo ravnateljem in šolskim nadzornikom in je dejal: "Mi v šolah si prizadevamo storiti vse kar moremo, da preskrbimo čim hitrejšo zmago našim vojakom. Nujno pozivljamo ob tej priliki vse šole, naj prične takoj ob pričetku novega šolskega leta znova nabirati škatle iz kositra, in to nabiranje nadajujejo tako dolgo, kot bo kositer ostal kritična surovina za vojne potrebe."

KONVENCIJE PREKLICANE, DA BO MANJ POTOVANJA

Washington. — Col. J. Monroe Johnson, ravnatelj urada za Defense Transportation, je naznanil, da je več tucatov organizacij odpovedalo svoje shode in konvencije, da bi tako v sodelovanju z ODT zmanjšale obseg potovanj, ki niso potrebna za vojni napor. The National Petroleum Association ki je bila že odpovedala svojo polletno konvencijo, je naznanila ODT-ju, da je odpovedal tudi veliki vsakoletni shod. Col. Johnson je ta korak zelo pohvalil v svojem pismu, na-

slovljenem g. Fayette B. Dow, ki je glavni svetnik omenjene družbe in obenem ravnatelj ODT, kateremu je poverjena skrb za transport tekočin. Preko 150 organizacij je sporočilo ODT-ju, v teku zadnjih mesecev, da so ukinile svoje shode.

NOVE KNJIZICE ODMERKOV ZA BENCIN BODO DRUGAČNE

Washington. — Office of Price Administration je naznanila, da se bo kmalu začelo razdeljevanje novih knjižic za odmerke "A" za bencin, v vseh ration boardih izven vzhodne obale. Te knjižice bodo tiskane na posebnem papirju, katerega si ponarevalci ne bodo mogli preskrbeti. Da bo stvar še bolj varna, pa bodo vse knjižice odmerkov imele posebno številko serije za vse "A" odmerke. Ista številka se bo nahajala tudi na platneah. Board, ki bo knjižice izdajal, bo imel sezname vseh posestnikov. Te nove "A" knjižice stopijo v veljavo izven vzhodne obale dne 22. septembra ob 12.01, ko propadejo zadnji "A-12" kuponi, zadnji v starem "A" odmerku. Prošnje za obnavljanje se rešujejo zdaj v lokalnih Price and Rationing Boardih v večini okrajev, tako da bodo novi odmerki kmalu razdeljeni.

MODRI TOYENI RAZVELJAVLJENI S 1. OKTOBROM

Washington. — OPA administrator, Chester Bowles, je naznanil, da bodo tokeni za po en odmerek, modre barve, razveljavljeni s 1. oktobrom. Ker se bo končalo racioniranje skoraj vseh prikup v konzervnih in kozarcih, obenem v vkuhanim sadjem in drugim racio-korak od 17. septembra naprej. Gospod Bowles je dejal: "Odmerki za racionirani niranim živcem, je postal ta živež bodo v bodoče večinoma odmerjeni tako, da bo veljala večina po 10 točk, ali svote od večkrat po 10 točk. Gospodinje bodo radi tega mogle nakupovati vse potrebno, ne da bi potrebovale drobiž."

Zapiski pregledovanja avtomobilskih plašcev ne bodo več upoštevani pri novih knjižicah za odmerke bencina.

Washington. — Office of Price Administration je objavil, da zapiski pregledovanja plašcev ne bodo več upoštevani pri dodeljevanju novih knjižic za odmerke bencina, ko bodo sedanje knjižice razveljavljene. OPA s poudarkom opozarja vse avtomobiliste, da morajo ohraniti svoje podatke o pregledovanju avtomobilskih plašcev, dokler ne dobe novih "A" knjižic. Navodila, kaj storiti s seznamami glede pregledovanja plašcev pa bodo objavljena krajeno, o pravem času.

15.000 TRGOVSKIH MORNARJEV POSLANI DOMOV

Washington. — War Shipping Administration je izjavila v poročilu, katero je izdala v zvezi s proslavo blizajočega se Victory Fleet Day — dne 27. septembra, — da je privedla domov iz prekomorskih krajev v pristanišča Združenih Držav, od početka vojne sem, že preko 15.000 ameriških mornarjev trgovske mornarice. Uradno je bilo rečeno, da je bilo od teh 15.000 približno 4.700 mornarjev in častnikov repatriiranih v teku prvih 6 mesecev leta 1944.

WSA pravi, da pomeni repatriacija povratek iz tuje zemlje ali tujih voda, vseh trgovskih mornarjev, ki ne opra-

vljajo več one službe, ki jim je bila dodeljena — in sicer ne glede na vzrok. Uradniki WSA so tudi dejali, da je večina mornarjev in častnikov, ki so bili dozdaj repatriirani v teku vojne, odplulo zopet nazaj na morje.

NAŠI ZASTOPNIKI

California: San Francisco, Jacob Laushin*
 Colorado: Pueblo, Peter Cullig
 Walsenburg, M. J. Bajuk*
 Indiana: Indianapolis, Fr. Markle
 Illinois: Chicago, Joseph Bevič*
 Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleve ro in Illinois)
 Joliet, Jennie Bambich
 La Salle, J. Spelich
 Mascoutah, Martin Dolenc
 North Chicago in Waukegan, Math Warsek
 Michigan: Detroit, L. Plankar*
 Minnesota: Chisholm, J. Lukanich
 Ely, J. J. Peschel
 Eveleth, Louis Gouze
 Gilbert, Louis Vesel
 Montana: Roundup, M. M. Paulan
 Nebraska: Omaha, P. Broderick
 New York: Gowanda, Karl Strnisha*
 Little Falls, Frank Masle*
 Worcester, Peter Rode*
 Ohio: Barberton, Frank Troha*
 Cleveland, Anton Bobek, (Charles Karlinger*, Jacob Reunik Girard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Kums Youngstown, Anton Kikelj
 Oregon: Oregon City, J. Koblar
 Pennsylvania: Conemaugh, J. Brezover*
 Coverdale in okolica, Jos. Paternel Bessemer, John Jevnikar Export, Louis Supančič*
 Farrell, Jerry Okorn
 Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
 Greensburg, Frank Novak
 Homer City, Joseph Kerin
 Imperial, Vance Palech
 Johnstown, John Polants*
 Kray, Ant. Tančelj
 Luzerne, Frank Balloch
 Midway, John Zest*
 Pittsburgh in okolica, Philip Proga Steelton, A. Hren
 Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
 West Newton, Joseph Jovan
 Wisconsin: Milwaukee, West Alina, Frank Skok*
 Sheboygan, Anton Kolar
 Wyoming: Rock Springs, Louis Tauerhar*
 Diamondville, Joe Kolich

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACTS OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AND MARCH 3, 1933.

of Glas Naroda, published daily except Saturdays, Sundays and Holidays at New York, N. Y., for October 1st, 1944.

Before me a Notary Public in and for the State and County aforesaid, personally appeared Ignace Hude, who having been duly sworn according to law depose and says that he is the Editor of Slovenic Publishing Co., Inc., publishers of the Glas Naroda, and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation) etc. of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher, Slovenic Publishing Co., Inc. 216 West 18th Street, New York, N. Y.
 Editor, Ignace Hude, 216 West 18th Street, New York, N. Y.
 Managing Editor, Ignace Hude, 216 West 18th Street, New York, N. Y.
 Business Manager, Anthony F. Svet, 216 West 18th Street, New York, N. Y.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. In not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.)

Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.
 Frank Sakser, Ignace Hude, Joseph Lupsha, Frank Lovsin, Michael Urek, Janez Tereck, Estate. — All at the above address.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state)

NONE

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and other security holders, if any contain not only the last of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company, but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which the stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above is 3,400

(This information is required from daily publications only.)

Ignace Hude, Editor.

Sworn to and subscribed before me this 30th day of September, 1944.

(SEAL) Anthony F. Svet, Notary Public.

(My commission expires, March 30, 1945.)

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.00
 STANE SEDAJ



Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in izpopolniti.

Narodite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPOLOŠNA KNJIŽNICA

- | | | |
|---|--|---|
| 1 Domače živali
Spisal Damir Feigel | 17 Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec | 28 Magda
(Igra) — Alojzij Kamec |
| 2 Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj | 18 Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško | 29 Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golin |
| 3 Andrej Ternove
Spisal Ivan Albrecht | 19 Študent naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar | 30 Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann |
| 6 Pregarjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman | 25 Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli | 31 Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevit |
| 12 Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Panduric | 26 Denar
Dr. Karl Engle — Poslovenil Dr. Albin Ogris | 32 Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec |
| 13 Pariški slatar
Poslovenil Silvester K. | Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili! | 33 Črne maske
(Igra) — L. Andrejev |
| 14 Pravilnice in priporočke za mladino
Spisal Silvester Kolombat | 35 Praški Judek
Spillmanova povest — Prevaj Josip Volc | 34 Antingone
(Igra) Poslovenil G. Golar |
| 15 Sumetki invalid
Spisal Silvester Kolombat | | 36 Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio |
| | | 38 Tončkove sanje na Miklavšev večer
(Igra) — J. Erbeničnik in F. Rojc |

Kar je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omeniti vol skrb, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.